

שוק ושיווק

ייצור החלב ושיווקו

המרכז החקלאי פירסם בעלון מידע מינואר 1986 הערכות למגמות של ייצור ושיווק תוצרת מן החי. להלן נביא את הדברים הנוגעים לענף שלנו כלשונם בפירסום האמור. המערכת

שיווק חלב ומוצריו

חשבון החלב ומוצריו סוכם על פי צריכת השומן לנפש. בחשבון שנתי ממוצע צריכת השומן לנפש עלתה בין תשמ"ד לתשמ"ה ב-79 גרם – מ-5,837 ל-5,910 ק"ג או ב-3%. אולם, כאשר מחלקים את השנה ל-4 רבעונים משתנה התמונה:

השינוי לנפש בהשוואה לתשמ"ד		
באחוזים	בגרמים	
0.84	13	רבעון ראשון
4.19	59	רבעון שני
5.40	78	רבעון שלישי
3.49	150	סה"כ אוקטובר-יוני
-4.99	-77	רבעון רביעי

סבסוד המוצרים מן החי

בעקבות הצעדים הכלכליים של הממשלה מה-1 ליולי 1985 חל קיצוץ ניכר בהקף הסבסוד, ביותר מ-50%. בטבלה המובאת להלן מחולקת שנת תשמ"ה לשלוש עמודות: חישוב שנתי ממוצע, חישוב שנתי בהנחה ששיעור הסבסוד עד סוף יוני היה מתקיים כל השנה, חישוב שנתי בהנחה שהסובסידיות אחרי ה-1 ליולי יתקיימו שנה שלמה.

בתקופת המדיניות הכלכלית החדשה שהחלה בחודש יולי 1985 והמאופיינת בצמצום ניכר של סובסידיות ובשחיקת כוח הקניה של הצרכן, מעניין לעקוב אחר השלכות מדיניות זו על הקף השיווק של תוצרת חקלאית לשוק המקומי. נראה, שבתשעת החודשים הראשונים של תשמ"ה, בהשוואה לאותה התקופה אשתקד, צריכת החלב ומוצריו לנפש היתה בעליה ממוצעת של 3.5% או כ-150 גרם שומן. עם הפעלת התוכנית הכלכלית ביולי התהפכה המגמה. צריכת השומן לנפש ירדה ב-77 גרם בממוצע, בהשוואה לאותם חודשים בתשמ"ד או ב-5%. אולם, החשבון הממוצע במקרה זה איננו תופש. ביולי, צריכת השומן לנפש בהשוואה ליולי 1984 ירדה ב-7.3%, באוגוסט ב-4.4% ובספטמבר (חודש החגים) ב-3.1%. לאור מגמה זו של הסתגלות לפחות חלקית למחירים החדשים ניתן להניח, שירידת השיווק של חלב ומוצריו בהשוואה לאשתקד תנוע בתקופה הקרובה בין 3.5% ל-4.5%. השפעת המדיניות החדשה על שיווק החלב ומוצריו רבה יותר, כמובן, והיא מתבטאת במעבר ממגמת העליה שהיתה קיימת עד יוני למגמת הירידה בהיום. בראיה זו הצטמקות השיווק הכוללת בשלושת החודשים יולי-ספטמבר של חלב ומוצריו לנפש – על רקע המגמה בחודשים הקודמים – היתה בסביבות 7%.

הסובסידיה ליחידת תוצרת - בסנטים

מוצר	יחידה	המחיר ליצור ליחידה	הסובסידיה ליחידה			תש"מ	
			תש"מ"ג	תש"מ"ד	תש"מ"ה - ממוצע	עד 30/6	מה' 1/7
חלב בקר	ליטר	30	19	16	17	19	10
ביצת מאכל	ביצה	8	4.1	3.8	3.1	3.5	1.7
בשר פטימים - חי	ק"ג	135	6	11	20	22	14
- קפוא	ק"ג		120	115	100	125	26
בשר הודיים	ק"ג	163	2.3	14	20	25	-

מנתוני הלוח עולה, ששיעור סיבסוד אחיד בתש"מ"ה. נשמר בענפי החלב, הביצים ובשר קפוא בשנים תש"מ"ג-תש"מ"ה (עד סוף יוני). מאידך, העוף הקפוא בכ-80% וביטול הסבסוד של בשר הסובסידיה לק"ג עוף חי גדלה מ-6 סנט בתש"מ"ג ל-22 סנט בתש"מ"ה, ולק"ג בשר הודיים מ-2.3 סנט בתש"מ"ג ל-25 סנט בתש"מ"ה. תמונה דומה מתקבלת בחישוב אחוז הסבסוד מהמחיר ליצור - באחוזים.

מוצר	תש"מ"ג	תש"מ"ד	תש"מ"ה		
			ממוצע	עד 30 יוני	מה' 1 ליוני
חלב בקר	60	54	58	66	33
ביצי מאכל	46	42	39	45	21
בשר פטימים - חי	4.5	8	16	17	11
קפוא	44	42	37	46	10
בשר הודיים	15	9	12	16	-

כאשר מחשבים את ההוצאה התקציבית שבשיעור הסבסוד עד סוף יוני, ההוצאה לסבסוד התוצרת מן החי בפיקוח - ללא התקציבית נעה בסביבת 300 מיליוני דולר. המספוא - ע"י הכפלת הכמויות המתוכננות הקיצוץ מיולי הקטין סכום זה ל-136 מיליוני דולר. בסובסידיה היחידתית מתקבל, דולר.

ענף	מכסות ייצור לשנת 1986	ההוצאה במיליוני דולר	
		ע"פ סבסוד עד יוני	ע"פ סבסוד מיולי
חלב בקר	780 מ' ליטר	151	78
ביצי מאכל	1,300 מ' יחי'	46	22
פטימים חיים	130,000 ט'	28	17
פטימים קפואים	40,000 ט'	59	17
הודיים		8	-
סה"כ		292	136